РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордера і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 6-го січня 1916. Ч. 3. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, January 6, 1916. No. 3.

2.400.000 полонених в Німеччині і в Австрії.

Коло Топоровець і Бучача Москалі стратили знова 1.650 в полонених.

На лінії, 10 кільометрів довгій, найдено 2.300 російських трупів.

Підводні лодки затопили 4 великі кораблі на 27.000 тон.

2.400.000 ПОЛОНЕНИХ В АВСТРІЇ І НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 4. січня. — Урядова статистика виказує, що під ту пору число жовнірів, взятих в полон військами центральних держав, виносить поверх 2.400.000. З того дві треті части припадає на Німеччину, а одна трета на Австрію.

Коли почислити, що війна триває вже 500 днів, то на день війни припадає пересічно 5.000 полонених.

В повищє наведеним числі полонених перше місце займають Москалі, — около 2 мілїонів. Відтак ідуть Французи, Серби, Бельгійці, Англійці і Італійці.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

КОЛО ТОПОРОВЕЦЬ (НА БУКОВИНІ) ПОЛОНЕНО 850 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 3. січня. Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„На границї Бесарабії завзята боротьба триває без перестанку дальше. В околицї Топоровець неприятель робив великі зусилия, щоби переломити боєву лїнію союзних вийск, але безуспішно. Всї напади Москалїв відбито. Союзні вийска полонили 3 офіцирів і 850 салдатів.

„Над устем ріки Серету, над долїшною Стрипою, над Іквою і над Стиром мали місце лише битви меньшої ваги".

НА ПІВНІЧНИЙ СХІД ВІД БУЧАЧА ПОЛОНЕНО 800 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 4. січня. — Міністерство війни подає отсї вісти:

„Австрійські вийска полонили вчера на північний схід від Бучача 800 Москалів".

МОСКАЛІ ПОЛИШИЛИ 2.300 ТРУПІВ НА ПОБОЄВИЩИ.

БЕРЛІН, 4. січня. — З головної австрійської кватири доносять:

„Страти Москалїв у послїдних битвах в Галичині і на Буковині величезні. На просторі 10 квадратових кільометрів начислено 2.300 російських трупів. З богато російських батальонів, яких сила числила по 1.000 людий, повернуло заледви по 130 людий".

РОСІЙСЬКІ РАПОРТИ.

ЛОНДОН, 4. січня. — Петроградські кореспонденти тутешних часописий доносять, що офензива Москалів на Волини, у східній Галичині і на Буковині принесла добрі успіхи.

На північний схід від Черновець російські вийска мали переломити австрійську боєву лїнію, над Стрипою посунули ся о 15 до 17 миль наперед, а на Волини зближають ся вже до міста Ковля.

В повищє наведених рапортах кореспонденція зайшла очи помилка, а імєнно, що вісти, подані в них, зовсім кипають ся з правдою.

Коли би прим. Москалї в Галичині дійсно посунули ся о 15 кільометрів наперед, то инші в їх руках мусїли би находити ся Залїщі, Збориж, Козова, Підгайці, Бучач, Заліщики і пр. А тимчасом так не є. Москалї стоять на тім самім місци, де стояли перед двома місяцями.

Урядовий рапорт російського штабу подає лише загально про свої успіхи.

ВІЙНА НА МОРІ:

ТРИ ВЕЛИКІ АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ЗАТОПЛЕНІ.

ЛОНДОН, 4. січня. Три великі англійські кораблї зістали затоплені на Середземнім мори.

Корабель „Гленгайл" — 9.000 тон. Він находив ся в дорозї з Японії до Лондону. Всї подорожні, в числї около 100 осіб, виратувані. Доси бракує лише 10 людий зі залоги корабля. Корабель зістав затоплений недалеко острова Мальти.

Корабель „Джілонг" — 8.000 тон. Всї подорожні і ціла залога виратувана.

Корабель Ст. Освалд" — 4.000 тон. Сей корабель служив до перевозу вийск і военних материялів. Залога в цілости виратувана.

Близших вістий про затоплене сих кораблїв ще нема. Лише є згодаи, що їх затопили австрійські або німецькі підводні судна.

ЯПОНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАТОПЛЕНИЙ.

ЛОНДОН, 4. січня. Японський корабель „Кеккон Мару" зістав затоплений в дорозї з Італії до Англії. Корабель числив около 4.000 тон і був наладований прядивом. Залогу корабля висаджено на побережу Франції.

Ходить доси ще неспотверджена чутка, що японське правительство рішило вислати на Середземне море секадру военних кораблїв для охорони своїх торговельних кораблїв.

З КОРАБЛЕМ „ПЕРСІЯ" ПІЙШЛИ НА ДНО МОРЯ ДОРОГОЦІННОСТИ ВАРТОСТИ 4 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ.

ЛОНДОН, 4. січня. З Каїра (в Єгипті) доносять, що дорогоцїнности індійского магараджі з Капурталя вартости 4 мілїонів долярів пійшли на дно разом з кораблем „Персія". На кораблї мала находити ся також дружина князя, про якої долю доси нема ще жадних вістий.

Магараджа з Капурталя належить до найбогатших князїв у східних Індіях.

КЛОПОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 4. січня. — Затоплене англійського корабля „Персія", на якім мав згинути також і американський консуль з Адену, викликало в дипльоматичних кругах велике занепокоєнє.

Президент Вілсон повернув до Вашінґтону і відбув конференцію зі секретарем для заграничних справ Лєнсінґом. На нараді порішено не робити в тій справі жадних кроків, доки не надійдуть урядові звіти про затоплене корабля.

—o—

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ГРОЗЯТЬ ГРЕЦІЇ ВІЙНОЮ.

АТЕНИ, 4. січня. — Німеччина і Австрія поставили домагане, щоби Греція заждадала від Англичїв і Французів опорожненя Солуня. В противнім случаю центральні держави грозять Греції, що перенесуть военні операції на грецьку територію.

В остатних днях Англичї і Французи увязнили в Солуни німецького і австрійського консула та около 1000 людий, які були австрійського і німецького походженя. Увязнених перевезено зокрема до Франції.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

МОСКАЛІ НАСИЛУВАЛИ ЖІНКИ І ДІВЧАТА.

Понизше наведений лист писала Анна Матійчук (Серафинці, пов. Городенка) до свого брата Николая Матійчука в Патерсон, Н. Дж. Лист писаний 20. падолиста 1915 р.

Дорогий мій Брате!

Доношу Тобі, що я з ласки Бога здорова. Лист від Тебе одержала, за що Тобі красно дякую.

Ти писав мені, щоби я їхала до Америки. Але як тепер їхати до Америки, коли навіть, щоби до Городенки пійти, то треба мати зі староства перепустку. Як би не мав хто такої перепустки (на нїй є описане, як хто виглядає), то такого зараз арештують. До Америки нїхто не годен дістати ся. Я ходила до старости, то назав мені, що тепер нїхто не годен дістати ся до границї, бо нїкого не пускають. Казав, що тут в краю людий треба.

Навіть жінки і дївки забирають до копання шанців. Ходили з нашого села аж за Дністер. Нераз вже і я була за Дністром на роботї. Бувало, як зберуть людий з усїх сїл, то і через три місяцї не пускають до дому.

А кулї з гармат лїтали понад нас, як ми шанцї копали. Як куля натрафить на людий, то 100 нараз забє. Бо то, як трісне куля в горі, то з неї розлїтаєть ся богато дрібних куль. Як пускали на полудне, то ми ходили збирати кулї на поли. По земли їх так богато, як в лїсї листя з дерева.

Також на Великдень виганяли жандарми людий до шанців. Тепер нема ні сьвята ні неділї.

Москалї тепер від нас далеко. На войну пійшли від нас всї від 17 лїт до 52. В цїлім селї нїлька чоловіків, а у церкві в нїдїлю 20 людий, то вже богато. З нашого села вже богато убитих на війні. Щось нажуть, що незадовго будуть клинати від 18 лїт до 60.

Як би Бог дав спокій, то пійхала би до Вас, бо тепер навіть до Коломиї не пускають. Як злапають, то зараз нажуть, що то московський шпигун. В нашім краю половини богато російських шпигунів.

Богато людий в селї повмерло, але нїлько, то не описую, бо слабість була у цїлім нашім краю і тепер ще є. Але вже не така, як була давнїйше.

В нашім селї богато дївчат і жінок породили дїти. Як Москалї утїкали, то страшно збитували ся над дївчатами і жінками. Дївчата ховали ся перед тими звірами по деревах, по подах (стріхах) і по ямах. Москалї про те знали і годї було перед ними скрити ся. Як знайшли, то не пустили, доки не знасилували.

Декотрі мужі викуплювали свої жінки і дочки від Москалїв. Але зараз приходили другі та насилували.

Богу дякувати, я нїкось не мала бїди з Москалями. Були два рази в хатї. То було їх трийцять, шукали за австрійськими жовнірами.

Тепер Москалї вже далеко. Але як утїкали від нас, то позабирали всю худобу.

Більше не маю що писати. Поздоровляю Тебе сердечно, до милого побаченя.

Твоя сестра Анна.

—o—

ЯК ПОСТУПАЛИ МОСКАЛІ В РАДЕХІВЩИНІ.

Понизше подяний лист писав Филип Лотоцький (з Конєчівки, присілка Волиці Барилової, пов. Радехів) до свого шваґра Клима Данилюка. Лист писаний дня 10. падолиста 1915 р.

Дорога Сестро і Шваґре!

Доношу Вам відомість, що ми здорові, але наше поводженє не зовсім таке, як було перше.

Пережили ми дуже тяжкі часи, яких нїколи не сподївали ся. Та страшна війна знищила до решти наш край.

Коли наше вийско перейшло ріку Буг, Москалї сталї цофати ся під Радехів. Страшний переполох навістив тодї наших людий. Дня 15. серпня (на Успенє Пресьв. Богородиці) в суботу розпочала ся битва під Радеховом і Стояновом, здовж зелїзничого шляху.

Ще зі суботи на неділю наїхало до Корчівки дуже богато російського трену. По стодолах, городах і дорогах повно коний і Москалїв. Сей трен довозив Москалям поживу. Отже вигнали тодї прокляті Москалї всїх Корчівців і трохи Волянців на підводи.

Так проминуло сьвято, неділя і понеділок. Через ті три дни не переставали гудїти гармати.

В понеділок вечером розпочала ся утеча Москалїв. Утїкаючі Москалї сталї рабувати худобу і все, що лише під руки попало ся, хиба, що хто добре умів сховати. У нас якимось чудом лишили ся дві корови. Поганцї Москалї забрали неодному послїдну корову, позабираючи дїтям ложки молока.

Наші молоді коні, за яких тепер можна би було дістати 1.200 корон, Москалї забрали з возом і з упряжю.

Люди ходили як приблудні через цїлу нїч з понеділка на вівторок. Москалї рабували і палили все: села, фільварки, вози і т. д. У нас запалили рівний міст і лотоки. Го лотоки погоріли, а млин мельникам удало ся ратувати. Довкола нас горіло. Згорів двір в нашім селї, Буканах, Ормишові і Куляновї, тартак на Зеленій, „Вигода" на Волиці. Куди, бувало, глянь, всюди огнї.

В часї того Москалї волочили ся бандами і рабували. Рабували як найгірші розбійники. У нас забрали верники, говорячи: „твою мать, кури і кабани давай, бо опять паджегу (підпалю)!"

О годинї третїй не було вже нїодного Москаля, а о осмій рано вийшла до села перша австрійська патруля. Люди виносили нашим жовнірам молоко і хлїб та дуже тішили ся, що позбули ся проклятих Москалїв.

На Корчівцї остали коні тїлько у дядька Василя, а на Волиці лишило ся 18 пар коний. На Волиці забрали весь товар, на Корчівцї всї коні.

Всього, що тут дїяло ся, годі описати. Богато нацанів утїкло в Росію. З куликова втїкло до 60 хлопів в Росію.

Перед нашим празником всї хлопи від 18 лїт до 52 лїт пійшли до роботи.

Я з тої нудьги і біди все покинув і поїхав до школи (до Камінки струм.). Не знаю, чи добре я зробив, але не каюся, бо того року робить ся дві кляси, отже буду мати сего року четверту клясу скінчену.

Сего тижня т. є. від 15. до 20. падолиста буде бранка в радехівськім повіті. Не без того, щоби нашого Гриця не взяли. Коли можете, то приїздіть, бо дома зістануть тїльки самі Мама. Писав я Вам ще давнїйше через Росію, що Тато умерли на третий день Великодних сьвят. Коли можете, то приїздіть.

Як дістанете мій лист, то відпишіть. Поздоровляю Вас сердечно, до побаченя. Гараздї!

Филип Лотоцький.

—o—

ГОРОДЕНКА.

Комітет для рільничих справ.

При тутешнім виділї повітовім основано комітет для справ рільничих, до котрого з Українців належать: Іван Раставецький, нотар в Городенці, яко представитель городенської філії „Сїльського Господаря"; Петро Довганюк з Чортівця за обертинську філію і о. Альойзій Олесницький, відпоручник гр.-католицької консисторії. Дня 14. жовтня о. р. відбуло ся перше засїданє тогож комітету. На сім засїданю були присутні 3 Українці і 4 Поляки та староста.

На сім першім засїданю комітет вибрав головою польського сьвященика о. Е. Блядовського, відпоручника римо-католицької консисторії і віцемаршалка ради повітової. Ухвалено на сім засїданю: 1) звернути ся до правительства, щоби призначило городенському старостві годї 100 тисяч корон дорозової запомоги на відбудову знищених селянських господарств; 2) о підвищенє порцій збіжа на одну голову селянської родини в нашім повітї, а то длятого, що ярин внаслїдок другого найзду ворога ніяких в повітї нема; підвищенє має числити ся від 15. серпня 1915.

(З хвилевого „Гар. Слова").

ДЕ ПОСИЛАТИ ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІ ФОНДИ.

Жертви з цїлої Америки на всї українські фонди треба посилати на руки касієра Федерації Українців у Злучених Державах.

Під управою Ф. У. З. Д. буде осередок всїх українських фондів на народні цїли в Америці.

До того осередка будуть сходити ся всї жертви і відтам будуть розходити ся на призначені українські народні потреби в Америці і в Европі.

Адреса касієра Ф. У. З. Д. така:

Semen Yadlovsky,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Отсе подаємо яко пригадку всїм Вп. Читачам „Свободи", котрі займали ся збірками народних фондів і досї були приняли посилати їх на инші адреси.

ТВОДОТ ТАЛІН.

КОЛЯДА.

Сій ся, роди ся,
Жито, пшениця,
В цвіт убери ся,
В рай оберни ся,
Рідна землице:
Ниві родині
Широкополі,
Гори високі,
Сторожі волі!...
Радуй ся, земле! —
Пустять морози,
Легіт повіє,
Вся Україна
Зазеленіє...
З весняними тропом
Дійде проломом
Слово обнови;
Сироти голі
Скинуть онови,
Стануть питати
Правди і волі...
Радуй ся, земле!...

ВЕСЕЛА СВІТУ НИНІ НОВИНА.

Весела світу новина нині,
Христос родив ся в яслах на сінї.
Він Цар небесний, Бог необнятий,
Спочив в вертепі поміж бидляти.

До Него—світ весь вкривав ся тьмою,
Він сьвітла радість принїс з собою.
До Него — цар був пан над рабами;
Він всїх на рівні назвав братами.

За сьвітлом зорі до стіп Дитяти
Спішім і ми днесь поклін віддати:
У жертві серця несім невинні
І мольби щирі отсї Дитині:

Малий Ісусе, о Божий Сину!
Глянь оком ласки на Русь-Вкраїну,
Здійми з нас грішних вражди окови,
А серця жаром загрій любови!

ХРИСТОС КУПАЄТЬ СЯ В РІЦІ ЗІ СЛЇЗ.

А в нашого дядька, да в його дому
Сьвятий вечір!
В кінець стола там стоять Микола,
Підпер ся мечем під праве плече.
А в лівій ручці клубочок держаз.
А з того клубочка сльоза канула;
А з тої сльози Дунай розлив ся,
А в тім Дунаю Христос купав ся:
Христос купав ся, на муку здав ся!
А Божая Мати по берегу ходила,
По берегу ходила, Сина свого питала:
Ой, Сину Божий, де-ж ти бував,
На сьвяту кутю де-ж ти вечеряв,
На сьвяте Різдво де-ж ти обідав?
Ой вечеряв я да в пана дядька,
Там я обідав — його одвідав.
Бував же здоров да пане дядьку!
Не сам з собою — з своєю женою,
Із милим Богом, з хорошим родом.

ВДОВА ПЛАЧЕ ЗА МУЖЕМ.

На горі, горі, при монастирі,
Гей дай Боже!
Ой стоїть, стоїть нова калинчна,
Коло калинчки бідна вдовичка.
Ой стоїть, стоїть, Богу ся молить,
Богу ся молить, в землю ся дивить,
В землю ся дивить, з землей говорить!
Ой земле, земле, ой мураваї!
Вражась у мене господаречка,
Ой розьмик мене бідну вдовочку,
Бідну вдовочку, ой сиріточку,
Най ся не мучу на сїм сьвіточку.
В мене діточки все дрібненькії,
Тяжко мені їх вигодувати.
Ще тяжче прийде їх вінчати.
Вийшла вдовичка тай до церковчки:
Котра мужева при передочку,
Бідна вдовичка все на задочку!
Як із щепочки цьвіт опадає,
Так бідна вдова віж коротає.
Гей дай Боже!
Вінчуємо вас, бідна вдово.

ОЙ ПОЗА ГОРОЮ, БА ТАМ ЗА ДРУГОЮ.

Ой поза горою, ба там за другою,
Гей дай Боже!
Там наш Іванко конина пасе,
Конина пасе тай твердо заснув.
Приходить к' йому ще рідна мати:
Встань-но, Іванку, а вставай не спи,
Твое подвірє вороги займили!
Так наш Іванко тай прудко устав,
Тай прудко устав, коника вздлав:
Най-но їх жмуть, я їх здогоню.
Сів на коника, як вітрець линув,
Тай задне військо як здогоняти;
Як здогонив, коней потоптав,
Середне військо мечем постинав,
Передне військо вогнем попалив;
Своє подвірє назад відобрав,
Назад відобрав, красше осадив.
Перше осадив тай дівчинами,
Друге осадив тай молодцями,
Третє осадив тай старцями.
Іззя дівочок село весело,
Іззя молодців село огрядне,
А зза старців порада в селї!
Вінчуєм тебе, Іваночку наш,
Щастєм, здоровєм, многими літьми,
Ой на здоровє із колядкою,
Із колядкою, з вітцем, з матюю,
З вітцем, з матюю, своє чєлядною,
Піза сим словом тровай нам здоров!

СЬВЯТИЙ ВЕЧІР В СТАРІМ КРАЮ.

Прости їм, Господи, бо не знають, що творять!

Всім своїм Передплатникам, Читачам і Прихильникам з днем Христового Різдва усього найкрасшого бажає РЕДАКЦІЯ.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА!

Старинна українська коляда: „Нова радість стала, яка не бувала".

З тими звуками рідної пісні на Христове Різдво вяжуть ся тисячі споминів кождого Українця.

Малими дітьми бігали ми серед скриплячого морозу попід вікна сусїдів і виспівували: „Нова радість стала" — „над вертепом звізда ясна сьвітлом засіяла".

І радість і втїха наповняли наші серця. Дитяча невинність пробивала ся в тих словах; сьвяточний настрій приневолював нас забувати на щоденні турботи і вірити, що від сьогодня, від сьвята народженя Спасителя настане радість і в нашім житю.

І українські колядники ходили рїчно хата від хати і вигукували про ясну звізду, яка засяла над вертепом.

З року на рік повторяли ми чарівні слова рідної коляди; з року на рік чекали ми на звізду, яка засяє над убогим українським вертепом...

— — — — — — —

Минули дитячі літа, а ми очікували радости ізза сходячої звізди.

— — — — — — —

Народні вістуни і пророки пригадували нам, що ось-ось засяє звізда України.

— — — — — — —

Перенята любовю рідного народа очікувала кожда українська родина, щоби вже раз „нова радість стала, яка не бувала".

І не було на цїлій Україні ніодної свідомої родини, в котрій би на Сьвятий вечір не співали „Бог предвічний нам народив ся", а попри се „над вертепом звізда ясна сьвітлом засіяла". А під сим вертепом Українцї розуміли нещасну рідну країну.

— — — — — — —

Та довело ся нам инакшої хвилї діждатись...

В нашім краю пожар підняв ся!

Не радість, а смуток настав на нашій рідній земли.

Смуток, — бо згинули десятки тисяч молодого цьвіту українського народа. Згинули в бою, — в рядах чужих армій. Згинули в бою у своїй армії — у Січових Стрільцях.

Згинули як герої в обороні чужої держави і рідного краю.

А всї вони очікували нової радости, нової звізди... і не діждали ся. Наложили головами в надії, що нам инчим пощастить ся оглядати сьвітло звізди.

Десятки тисяч томить ся в холодній Сибіри за се, що мріли про нову радість. Але мріють вони ще дальше, хоч і в снїгах, на чужині і дальше чекають звізди.

Сотки тисяч борців стоїть саме нині, серед морозу, на поли бою, кождої хвилї готові на смерть, а все надіють ся, що ось-ось недалека хвиля радости.

А осталі мілїони, що їм довело ся остатись на місци, серед згарищ, в голоді і холоді, думають про тамтих на поли бою і надіють ся нової радости — повороту борців до тихого мирного жита.

— — — — — — —

Сотки тисяч їх рідні за морем, в Америці чекає нині нї конець страшного пожару, ні добру вість з рідного краю, на „нову радість".

— — — — — — —

І всї ті: і на поли бою і на холодній Сибіри і серед згарищ і тут на чужині в Америці чекають звізди мира, а з нею щастя кождої родини і щастя рідного краю.

По тисячах мук надіють ся тої нової радости.

— — — — — — —

Море крови, сотки тисяч трупів, мілїони зломаних сердець, тисячі спалених сїл — отсе жертва, яку приносить наш нарід за щастє, за долю, за волю, за добро, за — „нову звізду" для рідної землї, для рідного народу.

Страшна жертва! Людський ум за слабий, щоб її зрозуміти.

— — — — — — —

А чи принесе ся жертва хоч крихітку добра для будучности України і українського народа?

— — — — — — —

Ми вірмо в се і надіймо ся! Співаючи коляду „Нова радість" — зрозуміймо, що її нема, бо є смутон, але ся радість настане. Жертви не можуть бути даремні.

Коли ої жертви принесуть волю України, аж тоді — на правду по небувалім лихолїтю — звізда ясна сьвітлом засяє над українською землею.

НАША СЛАВА.

(Лист Українського Січового Стрільця).

Понизше наведений лист писав з босвої лінії Січовий Стрілець Кость Третяк (родом з Городилова, пов. Золочів) до свого товариша Йосифа Грицая в Ню Йорку, Н. Й. Лист писаний 16. падолиста 1915 р.

Дорогий Друже!

Лист Твій, котрий саме нині я одержав, чимало мене вradував. А ще більше вradувала мене охота і дух, що живе між Українцями в Америці, що раді би собою побільшити ряди наших славних новочасних Запорожців — Українських Січових Стрільців, — котрі одиноки в теперішній сьвітовій заверусї своїм потом та своєю молодою кровю на кождім кроці значать, що український нарід невмируший. І горе тому, хотяй не знати ким він був би, і не знати, яку мав би силу, хто своєю рукою посьмів би сягнути на український нарід.

Нїчого не помогло, що московський цар зібрав свої несчилимі орди і кинув їх на Галичину. Отсе, немов сполошені птиці по нападї татарськім, зібрали ся мов орли на шпилях снїгом покритих Карпат Січові Стрільці. Зі своїх грудий зробили мур, о котрий спинила ся, ба що більше — цїлковито розбилась московська сила, а на весну, вичерпавшись і вкривши своїми трупами Галичину, мусїла її опустити. Карпати, в котрих боролись наші Стрільці 8 місяцїв і котрі є переповнені памятками по них, стануть незабутні в історії не лиш Українських Січових Стрільців, але і цїлої України.

Не стало би паперу, щоби описати всї пригоди і хвилї, в котрих відзначили ся Стрільці. Найважнїйші: Ключ, Маківка, Кобила — верхи, де боролись Стрільці. А мали проти себе більше ніж 10 москалїв на одного. Тих верхів не забудуть люди, поки сьвіт.

І наш Городилів рівнож не липив ся позаду. Вислав також Стрільців, що добровільно поносять труди, проливають свою кров та кладуть свої голови при будові волї України. Василь та Іванко Безпалькы положили свої голови як героям пристало. Василь полиг в наступі на багнети на горі Ключ. Іванко помер наслїдком недуги.

Заслужили вони собі вінцї героїв. Свою молоду кров доляли до крови козаків-Запорожців, що перед віками до послїдної краплї крови бороли ся з ворогами України. Крім них борять ся в сталевих рядах Українських Січових Стрільців Йосиф Михайлів, я і Іван Сембай.

Робота ся досить тяжка. Лучають ся хвилї, коли від гуку гармат, тріску гранатів та шраппелїв люди божеволїють, але для Стрільця — се забавка.

На ворожі гармати, багнети та кулї ідуть Стрільці зі съміхом та з піснею на устах. Сьвіт дивусь ся, що так мало Стрільців паде. Немов зачарованих минають їх кулї — а коли кому прийдеть ся по козацькому звичаю склонити свою буйну голову та заснути добре заслуженим сном по трудах — то похорон його величавійше виглядає ніж якого царя. Так по геройськи вміють умирати лиш Українські Січові Стрільці. Так величаво вміють хоронити своїх товаришів лиш Українські Січові Стрільці.

„От де, люди, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменя,
Без хитрої мови,
А голосна і правдива
Як Господа слово".

Ті слова Шевченка найшли в теперішних часах у Січових Стрільцях своє потвердженє.

Переривaю отсе писанє про Стрільців просьбою, щоби Ти написав менї — лише богато — про житє Українців з Городилова, а передівсім тих, котрі виїхали до Америки послїдні. Не знаю, чи я буду ще живий, коли Ти будеш читати мій лист, бо всїляко тепер лучаєть ся, однак коли буду живий, лист Твій буде для мене найлїпшою памяткою від Тебе. Коли буду читати Твій лист, буде менї здавати ся, що находиш ся при менї та що рука в руку, грудь при груди йдеш враз зі мною проти нашого ворога. Твій брат Федько вступив був до Стрільців, але захорував, а потім пійшов до війска. Гриць згинув в зимі в Карпатах. У Тебе дома всї здорові.

Кінчу лист з надїєю, що відпишеш, а по війні до Милого побачення: або на Вольній Україні або в Америці.

Кость Третяк,
Січовий Стрілець.

ЗАМОВЛЯЙТЕ „СВОБОДУ" І КАЛЄНДАР!

Використайте сьогорічні сьвята, або дай „Свободи" придбати кільна тисяч нових передплатників! На рік у Злучених Державах передплата виносить $2.00, а в Канаді $3.00.

Календар коштує 50 центів, вже з почтовою пересилкою і за кільна днїв зачнеть ся висилка. Мале спїзненє у виданю буде нагороджене богатим і вельми цїкавим змістом календаря та дуже красним добором ілюстрацій.

Замовленя адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!

Всім Членам нашої організації і всім її Прихильникам желає веселих сьвят

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ВИ БУДЕТЕ НА РІЗДВО ДОМА.

(Допись).

Ви будете на Різдво дома, а Ваші молоді братя — Укр. Січові Стрільці будуть брити білим снїгом; може будуть над рікою в Підгаєчинї, а може в инших сторонах. Неодин може поляже на саме Різдво від кулї московської, а немало може тільки зросить кровю білий снїг і покине кріс та пійде до шпиталю лїчити ся.

Чи Ви знаєте, що на шпиталь українських Січових Стрільців у Львові (в каменици митрополита Шептицького, де була перед війною дяківська бурса) **— дають жертви Ваші братя селяни, котрі самі жиють без даху і без хліба, а лише пісною бараболею?**

А дають вони свої останні сотики тому, бо зрозуміли, що то значить посьвятити ся для великої справи.

І ми, американські Українці, зрозуміли се також, але не так як наші братя в старім краю.

Се ясна річ, бо инакше відчував біль і потреби цїлого народа той, що видить все кров, трупи, огонь і рани — ніж той, що тілько читає про се в листах або в газетах.

Неодин з нас, як би побачив усе те, про що тілько вже начитав ся, сказав би:

— Господи, таж я мілїонер в порівнаню до тих нещасних людий! Таж вони біднїйші від жебраків, бо і не мають де жебрати, а як ще й окалічили і стратили хату, — то що-ж ім лишаєть ся?! Беріть — цїлий мій маєток, я буду щасливий, що поратував вас у нещастю, а самий я ще не загину, бо я здоровий, знаю сьвіт і він для мене отвертий!

Шікаго, Ілл., дня 2-ого сїчня, 1916.

Гуцул з Буковини.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

СТРАШНИЙ КОСАР.

Понзд полем іде,
Не покоси кладе,
Не покоси кладе — гори:
Стогне земля, стогне море.
Стогне та гуде.
Косаря у ночі
Зустрічають сичі;
Тне косар, не спочиває,
Ні на кого не вважає, —
Хоч і не проси.
Не благай, не проси,
Не клелає коси:
Чи то город чи то поле,
Як бритвою старий голить
Усе, що дасн:
Мужика й шинкаря,
Сироту кобзаря;
Приспівує старий, косить,
Кладе горами покоси,
Не мина й царя.
І мене не мине,
На чужині зітне,
За решоткою задавить,
Й хреста нїхто не поставить
І не помяне!

Українські Січові Стрільці.

НАЙМОЛОДШИЙ СТРІЛЕЦЬ.

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

Мій брат Омелько, ученик 3 класи української гімназії в Городенці, був недавно через 10 днїв ако Стрілець в окопах над Стрипою. Вернувши вітам, написав менї зі Станиславова лист, котрий подаю поднже.

Ростислав Заклинський.

„Славку!

Ти питаєш в попередній картці, як випала моя і Влодкова поїздка на Поділє. Все було дуже добре. Ми зайшли до знакомих командантів сотень: Романа Сушка і Осипа Яримовича та до четаря Петра Франка. Менї оповідали про відворот після оборони мостового причілка в Соколові над Стрипою, в чім і Ти брав участь.

„Ще заки Берегуляк згинув у бою, я балакав з ним в окопах.

„В боєвій лінії віднайшов я Мирона. Він спав в окопах. Я привів до него Влодка.

„Я стрілявся з кріса до Москалїв.

„Два рази ходили ми з Влодком дорогою через село і нїчого не було. А третім разом, як тільки ми вийшли, луснув коло нас гранат. Ми увійшли до сполучуючого рова і сейчас завернули до окопів. Тодї за порядком була російська канонада з 2 годин. Я сидїв коло п. Сушка. Довкола страшнїно падали гранати і тріскали шраппелї. Москалї розбили сусїдні криті окопи. Потім сказав п. Сушко: „Нехай Омелько не бігає по селї, то не будуть стріляти!"

„Я бачив ся з десятником Францом Істеровичем.

„Я страшно пукав Москалїв з кріса. Лише шкода, що так скоро скінчило ся.

Омелько".

Роман Купчинський.

НА ПОЗИЦІЮ!

„Стрілами від моря віють
Стрибогові внуки вражі
На дружину Ігореву.
На зоробрі полки князі"...
(Слово о Полку Ігоревім).

Сніг, перший того року, кружляв білими метеликами в воздусі і стелив ся на розмоклу землю. Хоч мільоци тих метеликів тонули ся в чорнім болоті, то другі невтомно летіли й летіли зі сірої безодні неба, що висіла над головою, як брудна плахта. Хати села, прикриті тонкою верствою снігу, збирали ся до зимового сну. Сніг приглушив їх, приспав, тільки де-не-де заскрипів журавель при кернищи або загавкав пес на подвірю. Та зимний, осінний вітер ніс на своїх крилах дивні звуки від Стрини. Що хвиля розлягав ся глухий гук. Здавало ся, що якийсь кровожадний, дикий звір опер ся ногами о Серет, а лабами яхопив ся Стрини і люто реве на сей бік. Той рев ніс ся по розлогих рівнинах Поділя, заходив у кождий кутик і морозив кров у жилах. Залітав і до села В., де полк Українських Січових Стрільців був через три дні на відпочинку.

Рано-ранесенько в четвер 28. жовтня 1915 вирушав зреорґанізований 1. полк У. С. Стрільців назад на позицію. Зібрав ся весь на алярмовій площі. Потім відійшов трохи дальше та уставив ся на дорозі за селом. Довкола нього дрімали сонні ниви, де-не-де поприкривані рядками снігу. Перед ним у далечині синіли горбки, над якимсь що хвиля показували ся білі хмарки диму. То по дві, то по три, а часом і по більше, вони показували ся і скоро відтак, гнані вітром, розпливали ся в воздусі. Декоди дим на горбках вирастав мов із під землі. Тим разом дим був чорний. Він ріс скоро в гору, як який великанський чародійний корч. За хвилину той корч зникав, щоби зробити місце другому. Там вів ся бій на житє і смерть. Невинні і нестрашні на око білі і чорні димки — се пранети і ґранати. Тепер там вони калічать і вбивають людий. Тут видимо ми тільки димки і „Стрибогові внуки вражі" доносять до нас глухі вистріли гармат і гуки тріскаючих стрілен.

На те все дивив ся зібраний полк, знаючи, що за хвилю може сам пійти там на ті синіючі горбки. Тимчасом лавами уставлене Січове Товариство дожидало полковника. Ось на чорнім коні надїхав полковник і почав ся рапорт. Полковник підїзджав по черзі до курінних отаманів і вислухував звітів.— Опісля виїхав на придорожний горбок. Чорний кінь зарив копитами в землю і станув. Полковник клянув перед себе. Перед ним стояв полк У. С. Стрільців, готовий до відходу на позицію. „Шановна Старшино і преславне Товариство! За хвилю ми знова станемо око в око з відвічним ворогом. Богато є між Вами таких, що перший раз їдуть до бою. Нехайже ніхто з тих не обнижить січового прапора, що дотепер так гордо здіймав ся в гору. Найже веде нас у бій одна ідея, ідея вольної, независимої України. Гараздї!"

По промові полковника полкова музика заграла „Народний Гимн". Якже відмінно звучав він від того, який нераз приходило ся чути на концертах. Там богато співало, що „душу й тіло ми положим"; співали, бо знали, що до сего не так легко може прийти. А тут кождий засьвідчив то нераз дотепер і за хвилю має засьвідчити знова... Як мур стояли січові лави. Ніхто й не ворухнув ся... А звуки гимну линули далеко-далеко і під хмарне осінне небо і по чистому полю аж до ворогів. Ось і останні акорди його зникли серед мрачних піль. Розлали ся приказ. Курінь за курінем, сотні за сотнями рушали вперед на непевну судьбу. За хвилю останні ряди зникли в сірій мраці... А на позиціях кипіла боротьба, рвали ся стрільна, розскакувало ся смертоносне зелізо. Ворожі полчища йшли до бою, гнані нагайками.

Писано 4. падолиста 1915.

В галицькім селі по уступленю Москалїв.

СЬВЯТИЙ ВЕЧІР.

В Галичині.

В Америці.

Українські Січові Стрільці.

СТРІЛЬЦІ ВИЇЗДЯТЬ В ПОЛЕ.

—o—

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

—o—

Ми вибрали ся в трійку на прохід. Вийшли пока село Городу на угорській Україні, пока опущене кладовище. Серед тихого і темного осїнного вечера минувшого року зазеленїло на полї двоє блискучих очий надїжджаючого самохода.

За хвилю він був вже коло нас і так осьвітив дорогу та густі корчі терниш, що було видно кожду грудку землї, кождий листок і гилку, кождий відломок каменя на дорозї. В самоходї їхали офіцири.

Ми завернули назад в село. Може бути, що зарядженя, спричинені приїздом офіцирів, дотичать також нас.

Самохід викликав Стрільців на улиці, що зарожїли ся і засїяли від стрілецьких однострої.

Тільки ми увійшли в головну улицю села, зараз почули кидання на всї боки приказ:

— Друга сотня другого куріня і перша сотня третього куріня — алярм! Всї речита — на свої квартири!

— Сотня Семенюка і Вітовського — алярм!

Поволи вилюднюють ся улиці. Щораз частїйше можна бачити йдучих скорим кроком, підбігаючих, а то й біжучих Стрільців з крісами на раменах та з двома сакками, наладованими білєм, шатерним полотном, цукром, часом, хлібом та иншими річами, найбільше потрібними в походї.

Скоро ростуть чотири чети сотнї Вітовського, що збирають ся на своїх звичайних місцях, недалеко коло нас.

Надійшов сотник і дивить ся, як збіга ть ся його сотня із окружаючих улиць. Часом дає приказ і поручня.

Четарі відчитують реєстри своїх чет і переконують ся, чи всї Стрільці явили ся.

— Четарі до мене! — приказав сотник.

— Всї є? — поспитав він.

— У мене один хорий, у лїчниці.

— Без него обійдеть ся.

— У мене бракує двох.

— Сейчас ішслати по них. — Зрештою все в порядку?

— Так.

— Перегляньте, чи кождий має при собі зброю і сакви. Відступіть!

Сотник пійшов до своєї першої чети так званої „безсмертної", якої безсмертність зазначувала ся хиба тільки тим, що там лїбрали ся добрі співаки. Він кликнув:

— Музика!

Вийшов гурт добірних співаків. І задзвеніла по пів-сонній сели любезна тоді у Стрільців пісня:

Хто верне до дому, той з золота ве.
А хто в лютій сїчі у сїчі поме.
Той з Одином вічно в Вальгаллі жиіе...

* * *

Обі заалярмовані сотні уставили ся перед кватирою головної команди Українських Січових Стрільців у Городі.

Площу заповнили довгі сірі ряди сивих мундурів, що вновні зрівнали усїх Стрільців із вишого вихляду. Навіть найблизшого товариша і рідного брата годі пізнати серед цростісїнських линій тої слухняної громадки.

Начальник Українського Січого Стрілецтва, **Михайло Галущинський**, перший промовив до сих товаришів, призначених на незнану їм ще війну. І повилили слова здержаного жалю та заохоти. **Дорого продайте, діти, своє житє!**

Огнем бухало слово військового полковника.

— Ворог гнобить вже сотки лїт вашу вітчину — казав він — молодої сини України! Сьогодня його лапи простягли ся, щоб задавити рецту вашого національного житя в Галичині і на Буковині. Так, ідіть-же, Українські Січові Стрільці, до бою з вашим ворогом і неприятелем держави! І в кождій хвилині того бою тямте та всїми дрогайними вашої душі відчувайте, що ви Українці! **Кождий російський жовнїр, хто такий він би не був, бєть ся, щоб поневолити Україну;** бороть ся за те, щоби надійшла й національна смерть. Не забудьте-ж сего в трудні моменти далеких і томлячих походів, кровавих боїв, не забудьте того ніколи! Нехай засіне на весь сьвіт підчас сеї війни випробована і загально знана відвага та хоробрість українського народу! Нехай кождий відчує із ваших діл, що ви сини великих предків, воєнною славою вкритих! Бажаю вам щастя в боях і ще раз кличу: Памятайте, що ви Українці!

Могучий голос полковника лунав по цїлім селї.

Головна варта стрілецька, що належала до сотнї, яка лишала ся в Городі, вийшла вся на подвірє і слухала. Кожде слово долітало до неї. І хлопці рвали ся до бою.

— В поле! —кликали, аж слези ставали в очах.

Але приказ був виразний, холодний, незмінимий. Треба було остатись на варті.

А тимчасом перед будинком стрілецької команди лунали приказ:

— **Позір! За мною — походом — сотня — руш!**

Ростислав Заклинський.

Відень, 17. падолиста, 1915.

ПАНЕ ГОСПОДАРЮ!

Пане господарю! вставай з постелї.
Ой, дай, Боже!
Вставай з постелї, одчиняй двері!
Ой, дай, Боже!

Розставляй столи, все тисовії.
Стели скатерки все кулковії.

Клади колачі з ярої пшениці.
Будять же тебе аж трос гостей, аж трос гостей.

Що перший гостьо ясен місяцьо,
А другий гостьо красне сонечко.

А другий гостьо красне сонечко,
А третий гостьо дробен дощику.

А третий гостьо — дробен дощику,
Чим ся похвалим, ясен місяцьо?

Ой, як зійду я коло півночі,
То зрадують ся весь звір у лісї.

То зрадують ся весь звір у лісї,
Чумак в дорозї, худоба в возї.

Чумак в дорозї, худоба в возї,
Худоба в возї, а риба в водї.

Худоба в возї, а риба в водї,
Чим ся похвалим, красне сонечко?

Ой, як я зійду в неділю-ранї,
Задзвонять в церквах, в церквах, костьолах.

Задзвонять в церквах, в церквах костьолах.
Чим ся похвалим, дробен дощику?

Ой, як я впаду тричї у маю,
То зрадують ся жито й пшениця.

То зрадують ся жито й пшениця.
Жито, пшениця й всяка пашниця.

А за цим словом, то будь здоров.
Та не сам з собою. — з дітьми, жоною.

З дітьми, жоною та й з челядкою.
Та з челядкою і з худібкою.

БРІДЩИНА В ЧАСІ МОСКОВСЬКОГО НАЇЗДУ.

Як поширило ся православе в Бріджині підчас московського наїзду.

Москалї заняли вдруге Броди в неділю 23. серпня 1914, йдучи від Крулєска на Броди-Олесько, від Почаєва на Підкамінь-Сасів-Золочів і иншими дорогами. В Бродах привитали їх з парадою відпоручники брідських міщан з о. Кравсом на чолї; в тій компанії був пізнійший „наказний" бурмістр Бродів — Куцпшета (москвофіл.).

Повіт заняли московські війска того самого дня, а покрішивши ся горівкою, в рафінерії Капелюшів, почали уряджувати по селах стрілянину, наслїдком якої погибло много людий в Бродах і по селах. Тодї іщено також положені при гостинці будинки, особливо корчми. Пізнійше переходили Москалї досить спокійно і дехто з наших „приятелїв" вже вихвалював культурність московського салдата. Аж коли Москалї зачали купувати расову худобу, спроваджену за дорогі гроші із заграниці, — по 40 рублїв за штуку, а пуд вівса чи жита по 80 копійок — почали носами крутити, в додатку почали і селяни в москвофільських громадах лучити ся з салдатами і рабувати стодоли і шпихлїрі наших „приятелїв", котрі пошпарили Маркова і його компанію.

Прийшла і адміністрація з численними чиновниками і почала впроваджувати православних священників. Першою їх позіцією були **Броди**, відки виїхав парох о. Долинський. З остраху перед Москалями виїхали також і инші священники, але деякі з них скоро повертали до своїх парохій і заняли без перешкоди свої становища. Церкви в **Бродах, в Боратині, в Лешневі** (суті найзизнійше) **обсаджено безпроволочно православними батюшками.**

Згодом зачали деякі селяни в москвофільських селах жадати православних духовників. Наперед пійшли приходи, які були добре приготовлені до „унїя православієм" своїми москвофільськими сьвященниками, котрих перед війною ясні панове надїлювали добрими парохіями. І так обсаджено православними священниками **Попівці** (де парохом був ік. Ефимович, основатель школи Качковського в Бродах), **Навашу, Гаї старобрідські, Голосковичі, Смарків, Чехи, Заболотці, Кутище, Пониківу, Суходоли і Пониковицю**; дехто з сьвящеників москвофілів, котрий горлав, що спільність парохії не має нїякого до віри, і півенїяи всїх про своє католицтво, змінив свої погляди — особливо під впливом соток рублїв, які тягнув галицький волинський архиепископ Євлогій (Георгієвський) всїм відступникам, що зложили йому в руки свій народ і повісили православний хрест на грудях. Такими були: о. **Мриглодович** в Диткевцях, о. **Павлюх** в Сарах, о. **Заславський** в Коношкові, о. **Заславський** в Чехах, та о. **Власенко** в Наквашу. Цікавий слїдний, видячи, що для його нема парохії, бо його Наквашу вже давно зайняли инші, а йому не дали такої парохії, якої він хотїв, — скинув православний хрест, обрив бороду і став „парохом" у свого тестя, старенького о. **Чубатого** в Пониковиці, де почав дальше своювати над ред. начеб нїчого з цим не зайшло.

Взагалї обсаджено 18 парохій православними батюшками — з того, що перейшло з своїми давними парохами на православе, 3 парохії покинені своїми парохами — 5 парохій, де пан-отці москвофіли, одна філія з більшістю латинників (Паликорови), одна парохія, де сьвященика вивезли австрійські власти. 1 москвофільські парохії, де сьвященики України. Прочі парохії з москвофільськими парохами заняли становище „виждальче".

Тепер з православя в Брідщині нема й слїду; воно зникло, коли зникли Москалї. Занїкає і москвофільство, в царстві Маркова, бо всї виднїйші москвофільські селяни, яні мали гріхи на своїй совісти, вийхали до Росії і мабуть вже звідти не вернуть. Як всюди в північно-східній части краю, так і в Брідщині тисячі селян, збаламучених або заграшених Москалями, покинули свої господарства і вийхали. Тепер богато з них вертає і, розказуючи про страшну нужду, яка панує серед утікачів селян в Росії, проклинає Москалїв на чім сьвіт стоїть і відпекуєть ся москвофільства.

ОЙ, ЩЕ, ХЛОПЦІ, НЕ БІДА!

—o—

— Отамане, батьку наш.
Порадь тепер хоч ти нас:
Що мати-мем робити,
Як ту біду гонити?

— Ой, ще, хлопці, не біда,
Ще є наша „Свобода".
Прочитаєм „Свободу",
Тай задумем на біду!

А. Г. Пропозиція передплатити щоденну газету „Свобода" на цілий рік коштує лише $5.00.

ОЙ, ЯСНА, КРАСНА, В ЛУЗІ КАЛИНА.

Ой, ясна, красна в лузі калина. Сьвятий вечір!
А ще краснїйша в батенька дочка. Сьвятий вечір!
Батенька дочка красна панночка. Сьвятий вечір!
Красна панночка, панна Н. Сьвятий вечір!
Як до церкви йшла, як зоря зійшла. Сьвятий вечір!
А з церкви йшла красної панною. Сьвятий вечір!
В сїнечки ввійшла — сїнечки сяють... Сьвятий вечір!
Сїнечки сяють — парубки стрічають... Сьвятий вечір!
Парубки стрічають — шапки знімають. Сьвятий вечір!
Шапки знімають, її питають... Сьвятий вечір!
Чи ти царівна, чи королівна. Сьвятий вечір!
Я не царівна, не королівна. Сьвятий вечір!
Батькова дочка, красна панночка. Сьвятий вечір!
Красна панночка, панна Н. Сьвятий вечір!
Не сама з собою — з батьком, з неньков. Сьвятий вечір!
З Ісусом Христом, із сьвятим Різдвом. Сьвятий вечір!
За цим же словом — будьте здорові. Сьвятий вечір!

„Свобода" коштує у Злучених Державах 2 доляри, а в Канаді 3 доляри річно.

За сто кождий передплатник дістане в 1916-им році 157 чисел найбільшої української газети і буде належати до 25-тисячної найбільшої української громади (передплатників „Свободи") на американській земли.

Кождий передплатник „Свободи" заслужить ся богато для української народної справи, як придбає для своєї газети нїяких нових передплатників на 1916-тий рік.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Присилайте передплату на „Свободу" на 1916-тий рік!

Кождий з наших Передплатників, кому з Новим Роком кінчить ся передплата на часопись „Свободу", нехай сноро вишле передплату на 1916-тий рік (у Злучених Державах на цілий рік $2.00, в Канаді $3.00), щоби не було перерви в пересилці.

ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СТЕЙТІВ $2.15, А З КАНАДИ $3.15, буде мати заплачену часопись на цілий рік, а в дарунку отримає „Листи страт", які дотепер вийшли з друку. В тих листах містить ся понад 100.000 імен Українців убитих, ранених або полонених в теперішній европейській війні.

А ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СТЕЙТІВ $1.30, А З КАНАДИ $1.80, буде мати заплачену часопись на пів року, а крім того отримає „Листи страт".

Крім присилання своєї передплати кождий з наших Передплатників повинен постарати ся прислати передплату ще за кількох НОВИХ передплатників. Управа Друкарні і Редакції „Свободи" і тан вже подбали, щоби завести значні уліпшення і новости для „Свободи" в 1916-тім році, а коли число передплатників ще більше зросте, то будуть ще значнійші уліпшення і більше дасть ся завести новостий, а нащіть можна буде часописъ розширити. Отже придбанє нових передплатників „Свободі" є не лише народним обовязком кождого Українця, але се лежить також в його власним інтересі.

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА НА 1916. РІК ПОЯВИВ СЯ ВЖЕ НЕБАРОМ З ДРУКУ!

Почтою можна вже замовляти тепер, а в найблизших днях буде висланий. Ціна одного примірника, вже з пересилкою, у Злучених Державах і в Канаді, виносить лише 50 центів, які можна післати мони-ордером, в срібній монеті (в паперовій з Канади) або в почтових марках.

Із замовленєм треба спішитись, бо сьогорічний наклад нашого календаря меньший ніж торічний.

Новий календар дуже цікавий змістом і гарний виглядом; повний нових яркрасних ілюстрацій з війни, рішучо ще в Америці не друкованих і не знаних.

Замовленя посилати до „Свободи".

Адресувати так:

„S V O B O D A".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ.

Як привитано Новий Рік.

НА ПЕРЕЛОМІ НОВОГО РОКУ!

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засіданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни с. р., отсим подаєть ся до загального відома, що Український Народний Союз принимає нових членів в місяцях падолистї і грудни 1915 р. і в місяци січни 1916 р., почавши від дня 1. падолиста с. р. до дня 31-го січня 1916 р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Від 1. січня 1915 р. нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платили вступне в сумі $2.00. На підставі висше згаданої ухвали в протягу висше згаданого часу нові члени платять лише $1.00 вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кожде ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО, котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: падолистї і грудни 1915 р. та в січни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає таксамо як перше за $10.00: книги, чартер і печатку відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го падолиста 1915 р., до 31-го січня 1916 р.

Кождий місцевий секретар (організатор) У. Н. Союза буде управнений, як і попередно, до 50 цнт. організаторської нагороди за кождого новозорганізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. падолиста с. р. до 31. січня 1916 р. зорганізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 15 нових членів отримає гарну організаторську відзнаку.

За 25 нових членів отримає готівку в квоті $5.00.

За 50 членів отримає готівку в квоті $10.00 і гарну срібну відзнаку.

За 100 членів отримає готівку в квоті $25.00 і гарну золоту відзнаку.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меньше число нових членів як висше подано, будуть вписані в „Золотій Книзі" яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої організації.

До висше згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРГАНІЗАТОР має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай відносить ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

P. O. Box 76. Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.
С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. касієр У. Н. С.

НОВИНКИ.

„ПРОВИДІНЄ" ВІДРІКАЄТЬ СЯ „АМЕРИКИ".

Доносять нам, що на останнім засіданю уряду „Провидіня" у Філядельфії, Па., члени уряду загрозили нашому Владиці, що **вимінуть „Америину"**, як буде так дальше редагована як в 1915-ім році, бо не хотять такою поганою справою годувати своїх членів.

А що тепер буде? „Рускі Іване, весь олувек до ренькі!"

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ ГАЗЕТИ ПРО НАС.

В останнім часі, як вже згадувано у „Свободі", була знаменита статя про українську справу в нюйорськім політичнім тижневнику „Ді Ню Репоблік" п. з. „Ірляндія Росії" (з 11. грудня м. р.). Опісля в місячнику „Ді Америкен Ревю оф Ревюс" (за січень с. р.) була статя п. з. „Хто є Українці?" В газеті „Ді Дейли Стандард" з Гейзелтон, Па., наш земляк п. Антін Сквір помістив ряд статий про українську справу, з яких одна вже була у „Свободі".

Будемо старати ся подати в нашій часописи всї вище згадані статї в короткім часі по сьвятах.

Крім того нюйорський католицький тижневник „Ді Католік Нюс" з 1. с. м. помістив лист еп. С. С. Ортинського (з портретом) до російського амбасадора Ю. П. Бахметєва з протестом проти увязненя митр. А. Шептицького і священників російськими властями. На жаль, цілий сей лист так нещасливо уложений, що замість осягнути моральний успіх, викликав лише прикре вражінє. Сподіваємо ся, що до того листа і ще двох попередних листів еп. Ортинського мати-мемо нагоду повернути та обговорити їх ширше.

—o—

УКРАЇНСЬКІ ГУЦУЛЬСЬКІ СТРІЛЬЦІ.

З приводу роковин утворена добровільного відділу Українських Гуцульських Стрільців на Буковині голова „Союза українських соймових і парляментарних послів Буковини" **Микола Василько** вислав до команданта батальону отсю телеграму: „Нині минає рік від хвилї, як в Селетині й Путилові за мою порадою не покликані під оружє Гуцули добровільно зголосили ся під прапори. Огляд того минулого року наповняє мене, що маю щастє від двох десятилїть заступати сей населенє, найщирійшим вдоволенєм, бо ті добровільні вояки сповнили супроти ворога знамените покладані в них надїї. У сповненню свого обовязку найшли вони взірцевий примір в геройській хоробрости своїх комендантів, які в рідній історії Буковини на все займуть належне їм почесне місце. Отже позволяю собі в сї роковини переслати Вам, яко теперішному командантови українського батальону, найгорячійший і найщирійший привіт". На сей привіт насцила телєграфічно така відповідь: „Дуже вдрадувана високими словами признання, які Ви вислали до батальону Гуцулів з приводу його роковин, команда батальону просить приняти найлїпшу подяку. Батальон і на будуче остане вірний традиціям, щоби таким способом пошанувати своїх творців".

З нагоди сьвят Рождества Христового щирі желаня Членам У. Н. Союза і всїм своїм Прихильникам пересилає

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ

Українського Народного Союза.

ЩО ПРИНЕСЕ НОВИЙ РІК?

Ще Новий Рік не розтягнув ся добре в світі, а вже газети мучать ся питаннями, що він принесе.

Нюйоркська газета „Н. Я. Америкен" каже своїм читачам, вгадувати, що він принесе. Ставить такі питання:

1) чи принесе він конець війни;
2) кому принесе побіду;
3) кому президентуру Злучених Держав;
4) чи принесе модним панам і панам коротші спідниці ніж на 10 цалів від землї (як тепер) і т. д.

На такі питання циган лише може відповісти. А він так сказав би:

1) Певно, що Новий Рік принесе конець війни у своїм календарі, а як держави перетягнуть на другий, то не його вина;
2) побіду принесе побідникови;
3) президентом Злучених Держав буде той, хто дістане найбільше голосів;
4) спідниці не б'уде коротша ніж того, що Новий Рік принесе коротку, але від того, як модна панї або панна має довгі ноги, а ще буде коротша, як Новий Рік принесе хощ-або порох.

ЕПИСКОП ДЛЯ У. С. СТРІЛЬЦІВ.

З Філядельфії, Па., пишуть нам:

Епископ вже цілий рік збирає на дарунок для Українських Січових Стрільців.

Рік тому назад епископ був помістив в своїй „Америці" відозву з пікчерами, в якій взивав народ, щоби складав на дар для для У. С. Стрільців, а навіть сам Владика від себе дав 200 доларів на ту ціль. Тепер вже рік минає, отже новинна бути велика сума, бо нарід повинен мати довірє до свого Владики. Ми не кажемо, що у Владики гроші пропадуть і нам не о тото ходить, але о тоє, що вже рік часу минає і варта би дати якийсь рахунок, кілько з того фонду дістали У. С. Стрільці, або дальше людий заохотити, щоби ще більше гроший посилали для наших славних козаків на руки нашого Владики.

Ми знаємо, що рахунок, то є добра річ, хотяй кажуть, що то Жиди видумали. Ось „Свобода" недавно зачала збирати дар для У. С. Стрільців, а вже хвалити Бога зібрала і вислала, як не милю ся, кілька тисяч корон нашим Січовикам у старім краю. А Преосьвященний за рік — і то, що то вони, певно зібрали більше, а як ще оголосить рахунок, то ще буде більше, що дай Боже!

Цінаві.

Філядельфія, Па., дня 2. січня, 1915.

Від Редакції. Голосимо, що сей лист відносить ся не так до епископа як до філядельфійського Комітету, котрий безперечно поскорить ся дати відповідь, щоби помогти добрій справі.

Щодо збірки на У. С. Стрільців, оголошуваної в „Свободі" то досї вислано для У. С. Стрільців до Босної Управи у Відни 8.000 К., з чого 1.000 К. призначено окремо на шпиталь для У. С. С. у Львові.

САН ФРАНЦІСКО, КАЛ.

Українське Товариство уряджує представленє

„КУМ МІРОШНИК АБО САТАНА У БОЧЦІ"

ДНЯ 22-го СІЧНЯ 1916 Р.

в Socol Hall, 739 Page St.

Початок о годині 8-ій вечер.

Вступ 25 цнт.

Весь дохід на потерпівших від війни родимці в старім краю.

4 Комітет.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
0.75 per 3 months
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75
В місті Jersey City, до Канади і других країв на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адрес: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF TYPE-SETTING MACHINE OPERATORS
MEMBERSHIP LABEL
UNION LABEL
За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

В ЛІЧНИЦИ.

Пан Триnер, 4624 Маршфілд Ave., Шікаго, чередежав в лічниці через одинайцять місяців. Написав він до нас, що слїдує: „Прошу прийміти від мене найсердечнійші желаня Веселих Сьвят Рождества Христового. Я був дуже хорий на жолудок і не міг нїчого їсти. Через одинайцять місяців був я в „Вестлей Меморіял" лічниці при 25-тій і Дірборн улиці в Шікаго. Лікарі сказали менї там, щоби я ужівав Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина чотири рази денно. Я застосував ся до тої поради і тепер я є зовсім здоровий. Кождий терпячий на якунебудь хоробу жолудка, повинен уживати сего средства. Михайло Сутко". — Хоробу жолудка, спричинену затвердженєм, нервовостию і ослабленєм, повинно лічити ся Трінера Американським Еліксіром Гіркого Вина. Ціна $1.00. В аптиках.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave., Чи
(Adv.) Chicago, Ш.

Болї в крижах часто уступають безпроволочно по натертю болючих місць Трінера Лініментом. Те саме відносить ся і до болїв в иних частях тїла. Ціна 25 і 50 цнт., з пересилкою 35 і 60 центів.

ЦАР: Называють ї Мало-росія, а пистук у неї більший ніж моя достойна корона!

TSAR: What's the matter?! Little Russia has such a big fist?! That's a surprise for me! Isn't it?

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

В день Різдва, дня 7-го Січня, 1916

відограє Тов. співацьке при церкві (гал.) Усп. Пр. Бог. в Перт Амбою гарне, може представлене, еще не гране:

„ОСТОРОЖНО З ОГНЕМ"

почім дітки шкільні відограють

НІЧ ВИФЛЕЄМСКУ

(в скороченю).

Галя ч. 752 Стейт Стр.

Початок 7. год. веч.

ПОЗІР! ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!

о годині 3-ій пополудни

відбудеться

в НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО СІЧНЯ 1916 Р.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в гали Крехняка, ріг Нобель і Юроп улиця.

ПРОГРАМА:

1) Справозданє Окружного Комітету і льокальних Комітетів.
2) Справозданє послів на Сойм.
3) Дискусія.
4) Заложенє Федерації Українців.
5) Вибори урядників.
6) Ухваленє резолюцій.
7) Внесенія членів.

Зпрашаємо ласкаво всіх добромислячих Українців і Українок о численне прибуте на віче. З уваги, що віче не буде оголошене по церквах, просить ся всіх без різницї не тільки самим прибути, але і повідомити о тім всіх своїх знакомих.

ЗА КОМІТЕТ:

2 4 Др. В. Сіменович.

Змагання на німецько-російськім фронті.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбуде ся дня 9. січня с. р. в гали церковній на розі Оклей і Райс Ст. На тім мітінгу буде вибрати ся новий уряд, контрольна комісія здасть справоздане за рік 1915-тий, а також буде ся обговорювати инші важні справи. Будемо принимати нових членів до У. Н. Союза за половину вступного, а до Братства без вступного. Тепер є добра нагода для тих, котрі ще не належать до жадної організації. Вкінци повідомляємось, що кождий член має явити ся на сей мітінг під карою 50 цит., а урядник $1.00. — П. Мотало, предс.; І. Гайовий, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 241, подає до відома, що вибрало ся слідуючий новий уряд: Н. Храпливий, предс.; Н. Шиповський, заст. предс.; О. Рекрут, секр.; І. Жинарський, заст. секр.; П. Накопінський, кас.; В. Держина, заст. кас.; до контрольної комісії вибрано висше поданих заступників; Я. Поедворний і І. Жарський, догладачі хорів. Мітінги відбувають ся кождої другої неділі по першім під числом 41 Пітгрін Стр., Провіденс, Р. Ай. Слідуючий мітінг відбуде ся дня 9. січня с. р. о год. 2-гій пополудни. Всі члени мають явити ся і виявити свої довги, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цит. кари, а урядник $1.00. Рівнож подає ся до відома всім, котрі хотіли би приступити в члени нашого Тов. І У. Н. Союза, що на тім мітінгу буде принимати ся членів за половину вступного до Товариства і У. Н. Союза. Позамісцеві члени, котрі не можуть приїздити на мітінги, мають свої належитости присилати перед мітінгом, або найдальше до 15. кождого місяця, для того, що Товариство не може чекати з висилкою вкладок до головної каси У. Н. Союза аж до останнього дня. Усю належитість має ся подавати тільки на руки секретаря Омелина Рекрута, 18 Bishop Str., Providence, R. I. — О. Рекрут, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 53, повідомляє своїх членів, що сего року перший мітінг відбуде ся 9. січня в домі Андрія Кіняха під числом 421 Карсон Стр., С. С. Пітсбург, Па. Кождий член має на сей мітінг явити ся о годині 2-гій пополудни. Хто має який довг, повинен його виявити, бо инакше зістане суспендований. Хто ще досі не стоїть в жадній організації, нехай прийде на сей мітінг, бо се вже послідний місяць, у котрім можна вступити до У. Н. Союза за $1.00 вступного. — А. Кінях, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбуде ся 9. го січня с. р. о 2-гій годині пополудни в гали Антона Турка під числом 814. Незявившийся на сей мітінг заплатить кару 50 цит., а урядник $1.00. — І. Молочник, секр.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цит. в книгарни „Свобода". — Величина портрету 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

М. Старицького, в перерібці Александрова.

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦИТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35. — Шліть замовленя зараз з належитостю до:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошенія поміщені в сій рубрицї платить ся по 1½ цента за кождо слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщенія по 1 цит. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не принимаємо.)

Пошукую тїточного брата **ЯРОСЛАВА АДАМАШЕВСЬКОГО** і сестру **ЗОФІЮ.** Походять з Кругуець, пов. Гусятин, Гал. Мають перебувати в Злучених Державах. Хто би о них знав, або вони самі, зволять ласкаво зголоситись на адресу: 1-4

MICHAEL HORODYNSKY,
140 Andrews St., Winnipeg, Man., Canada

Пошукую **В. М. КРАВЧУКА,** родом з Чорногузи, Буковина. Перебував в Дітройт на Кенфілд. Перед тижнем виїхав до Сінсінаті. Прошу зголосити ся на адресу: 3

TONY KORDIAK,
1501 Armory and cor. Central Ave's,
Cincinnati. Ohio.

Пошукую свого брата **АНДРІЯ ПАСІЧНОГО** і шваґрів **ПАВЛА ПЕТРИКОВА** і **МИХАЙЛА ВАЛІХНОВСЬКОГО,** з села Долношів, пов. Калуш. Перебували перед трома роками в Калгарах. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголосити ся на адресу: 3—5

JOHN PASICZNY,
Box 244, Estevan, Sask., Can.

Пошукую **ФЕДЯ** і **КАТЕРИНУ СУДЯК.** Походять з села Ялипа долішна, пов. Добромиль. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосить ся на адресу: 3

ДМИТРО ІВАНИК,
Box 23, Elmora, Pa.

о. Йосиф Филима просить п. **МИКИТУ ШАРИКА** з Денисова, пов. Тернопіль, що перебуває тепер в Нью Йорку, о докладну його адресу. Адреса:

Rev. JOSEPH FYLYMA, 1—3
305 Le Breton St., Ottawa, Ont., Can.

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ГІЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околиці. Англійського язика не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 151-8

Хто би знав теперішну докладну адресу **ВАСИЛЯ ЧЕРЕВКА,** котрий перебував у Вінніпегу, Ман., під числом 316 Дажрвіс Стр. і адресу **С. ПИЛИПЧУКА,** котрий перебував в Лейдіну, Бо-сскачеван, Ман., зволить ласкаво повідомити: 2-3

MYR. SICHINSKY,
165 W. 122 St., New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад пеншорядних народних руських-українських і иншого рода добрих костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волосє, бороди, вуси, шпички і т. п. Річи ті виконуваємо не дуже низьких цінах. В вищезазначених околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль грающих на сцені. При виконленях треба приславати спис осіб і потрібних річий. Замовлєня треба присилати що найменше 8 днїв перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

НОВИНА!

Великий военний образ, який означає битви в Карпатах, На сім образі побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цит. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині. Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

НЕ КУПУЙТЕ СІРНИКІВ (мечнів) та не тратьте тілько гроший бо вже вийшла в Америці

НОВІСТЬ

вічна залапынчка, разом з олівцем, а коштує разом з пересилкою лише 35 центів.

Належитість приславте почтовыми марками, або мони-ордером. Агентам добрий рабат. Належитість посилати на адресу: 154чс—

MANUFACTURING CO.,
161 E. 4th St., Dep. 3. New York, N. Y.

ПОЗІР, ДЖЕРЗИСІТСЬКІ УКРАЇНЦІ, ПОЗІР!

Підписаний Українець з Галичини

ОТВОРИВ БАРБЕРНЮ

ПІД ЧИСЛОМ 274 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Дантого прошу не забути на клич „Свій до свого" і ни потребуєте острижи ся чи підголитись, то загостіть до мене, а я зроблю з Вас а 10 літ молодшого чоловіка. В мене розмовите ся в своїй рідній українській мові та перечитаєте собі свою рідну газету і ручу Вам, що будете вдоволені. 2—3

З високим поважанєм,

ДАМЯН ГНАТЮК.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНИ „СВОБОДИ".

—o—

Росія й Україна. — Ціна ..... 15 цит.
Наталка Полтавка. Оперетка в 3-ох дїях.—Ціна 20 цит.
Як утїк Січинський з Діброви. Правдиве описанє дїйсної пригоди, котрій його освободила з каторги.—Ціна 10 ц.
Фармазони, або як 30 господарів записали ся чортові і як вони за 7 літ, сїм місяцїв і 7 неділь дуже або-гатїлись. — Ціна ..... 25 цит.
Село правди. Книжка, ся написала славнозвісним Петровом, котрій полєпше дуже докладно, яка повинна бути церков і як повинна відносити ся до політики свята. — Ціна ..... 15 цит.
Що думають социялісти. Короткий виклад соціалістичної науки. — Ціна ..... 10 цит.
Інституткa. Незвичайно гарно оповіданє.— Ціна 15 цит.
Девять братїв і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповіданє. — Ціна ..... 15 цит.
Пів копи казок для малого міра. Написав Іларіон Огаставеський. Дуже дотепно і живо написані сї казки. Кождий молодий чи старий прочитає їх з вдоволенєм задля гумору і дотепу. Сторїн 112. — Ціна 20 цит.
Історія про дївчину сиротy та про рїжді П пригоди: розкоші, смутки, щасте й нещасте серед змінчивого сьвіта. — Ціна ..... 40 цит.
Історії Шерлька Голмса, найславнїйшого в сьвітї детектива. — Тайна молодої вдови 25 цит.; Нарченя прокуратора 25 цит.; Кроваві жемчуги 25 цит.; Злочин в печері гри 25 цит.; Дочка лихаря 25 цит.; Коронкова сукня королевої 25 цит.; Пропащі паренчий 25 цит.; Сїдячий них вельмира 25 цит.; Крадїж брильянта 25 цит.; Убийник женщин 25 цит.; Крадїж брильянтів 25 цит.; Фальшивих гроший 25 цит.

ЗАМОВЛЕНЯ ШЛІТЬ НА АДРЕСУ:

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 ріжних знятків з поля битви. Ні сто образків побачите як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цит. Гроші можна прислати стемпсами. Наклад неболиший, тож спішіть і пишіть еще нині до:

RUSKA KNYHARNIA,
38 St. Marks Pl., New York, N. Y.

Фарми!

РІДКА НАГОДА! Удїляємо даром поради, в справі купна фарм. Жадайте сейчас витягу з департаменту рільничого в Вашінгтонї про наші фарми! Купуйте 10-ть акрові фарми огородові на довголітні сплати. Кольонія в подвизу великого портового міста, замешкала нашими людьми. Клімат дуже здоровий. Чотири рази до року збираємо врожай. Дохід з акра до $300. Пишіть сейчас до:

JOSYF-JANUSZ і HRYHORIJ KURDYDYK,
151-8 BOWERS HILL, VA.

КОЖДИЙ свідомий Українець повинен мати в своїй хаті обертки великих українських мужів чи: Т. Шевченка, Із. Франка, М. Грушевського, М. Пилипика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалїв, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвеники, кобзарі і всякого рода календарі. Кателог даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
Im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо **ГЕРДАНИ** з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного гердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Сїчений в золотим гачком $3.00. Маємо до продажи поразки у всїмих кольорах, ціна 25 цит. за один банч. Адресуйте: **RUSKIJ BAZAR,** 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94-

---

НОВОСТИ! Портрет цїсаря Франц Йосифа 30 цит.; коляди; книжки повістеві, лїстя убитих і раненых жовнїрів. — Наше бюро потребує рівнож 10 дівчат до домашної служби. Пишіть на адресу: 1—3

Mrs. SKROMAK,
419 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ РОДИНАМ ДО СТАРОГО КРАЮ

через

„Американсько-Українське Бюро"

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНЕ І ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЯТУ НЬЮ ЙОРК.

Повставше з „Народної Канцелярії" тов-а „Укр. Нар.Ради" в Америці.

ЦІНА: за 100 корон 14 долярів.

КОРИСТАЙТЕ З НИЗКОЇ ЦІНИ І ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ, КОЛИ ВАШИМ РОДИНАМ ГРОШІ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ПОТРІБНІ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВАНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

СЬМІШНЕ.

Загадки.

Гуляють люди у шинку, тай причепили сї до жида:
— Загадуй, жиде, загадок!
— Ну, то й загадок! жид каже. — А щож буде, як вїхто не вгадає?
Та не жури ся про те! Хто не вгадає, той заплатить карбованця.
— Ну, герети! А щож воно такеє, що у день чорніє, а в ночи біліє, а рано-ранком синіє?
Думали-думали — ні, не втямуть. Довелось віддавати по карбованцю.
— Ну, скажи-ж, Мошку, що воно таке? — питають ся у жида люди.
А жид:
— Герети, що то таке? А я почім знаю?
— Е, то віддай гроші!
А па що-ж так? І я не вгадав — і я сам собі віддаю карбованця.

Простив.

Сьвящник стоїв над постелию хорого мурина і научав: „Прости, Ісане, твому ворогови, прости!"
Мурин на се: „Отче! коли я умру, то прошу йому, але коли подужаю, то Джек ще мене попамятає!"

Добра відповідь.

Ґринь: Які звірята найбільше привязані до человіка?
Юрко: Ніякі, бо їх тяжко відберти.

Під одним услівєм.

Лікар: Мусите конче вийхати до вод (купелїв), бо се дуже поважна хороба.
Хорий (пияк): До вод, пане доктор, я можу виїхати, тілько не кажіть мені пити воду.

Прантична.

Господар: Жінко, може би ту свиню перше обмити, а потім аж вести на ярмарок?
Жінка: От, що видумав! А не знаєш, що тоді свиня буде яких сїм фунтів меньше важила?

В школї.

Отець катехит: Івасю! Вичисли мені сїм головних гріхів.
Івась: Один, два, три, чотири, пять, шість, сїм!...

В арешті.

Сторож: Я тебе лиш замкнув, а ти вже коло замка майструєш?
Злодій: Та деж би я — я тілько пробую, чи добре замкнено...

По тутешному.

(Правдиве).

Сьвящник (при мированю): Христос раждаєть ся!
Вірний: Дєсє райт (that's right).

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сій часописи?

Тому, щоби наших людей осторонити перед нашими неправдивими лїкарями, які нумно оголошують себе в часописах.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу недугн і хірургічно недуги лиг: слабости уший, носа, горла, легких, серця, шлунка, нирок, печінки, кишок, нервові слабости, гермоїди і секретні недуги мущин і волові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всї найновїйші і найкомплєтнїйші апарати, потрібні до оречного недуги і до курації.

Удїляю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребї голоситись лиш до мене, а я радо удїляю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часї. — Телефон: Stuyvesant 4493.

Зверніть Увагу!

Спецільно в сім місяци удїляємо кождому в Злучених Державах і Канаді набути грамофон разом з 20-ма пісньми, вартости $50.00 лише за $17.50.

15-ЛІТНА ГАРАНЦІЯ!

Надішлїть $5.00 на заставу а відповідною почтою отримаєте Сучасно-говорячу машину разом з 20 пісньми які довільно позволяємо вибрати собі в нашім списї.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника грамофонів і других музичних інструментів. Наш магазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і свят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 GRAND STREET, D. 305 NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ МАТИ фарму, дім при стації желїзничій, в долїні міста, фабрик, церкви, школи і т. п., де поселюють ся наші люде? Коли так, то витніть сей цінний купон і вишліть до нас сейчас а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом. Кількох читателїв, котрі перші надішлють нам сей купон, одержать фарму майже даром. Не зволікайте, бо та оферта тривас лише дуже короткий час і пишіть до: 151-8

REALTY COMPANY,
Dep. 309, Broadway, Room 210, New York, N. Y.

НАЙПРАКТИЧНІЙШІ ЛЯМПИ

Всюди де обслугує ся нафтовим сьвітлом можна уживати ЛЯМПИ АЛЯДІНА яка є найгарнійшим знарядом для украшеня дому, а головно є вельми корисною відчас телепшних довгих вечерів.

ЛЯМПА АЛЯДІНА є найлїпшою зі всїх других, бо дає сьвітло біле, пять разів сильнїйше від сьвітла електрично-го, горить тихо, без одору, не чіпить, не разить очий і так іощадно дасть нафту, що через час за ціну би звичайна лямпа потребувала до зужитя одногалон нафти то ЛЯМПА АЛЯДІНА зуживає лише пяту часть галькна, так, що через свою ощадність сама вилачує ся і кождий, хто обслугував звичайну лямпу, може ії легко обслугувати. Хто би хотїв мати одну або більше з сих лямп нехай пришле двоцентову марку на оплату почтову а отримає цїнник. Гроші надежить посилати в регістрованім листї або почтовим переказом. Хто по отриманю замовленя і виробленю належитости, що вона не є такою як ії тут оголошують і заждає зворотy належитости, тому належитість в цілости звертає ся, а замовлену приймає ся назад, коли не вказує знакїв ушкожденя. Адресуватя належить до:

BRANCH AGENCY
OF THE ALLADIN LAMP CO.
815 E. 5th St., New York, N. Y.

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В НЮ ЙОРК, Н. Й.

Має до виложички всякого рода костюми до представлень і балїв маскарадових як також до рїжних драм пром. „СІЧИНСЬКИЙ ПОТОЦЬКИЙ", котрих не дістанете в жадній костюмерії. Маємо також всякого рода прибори до характеризації як: перуки, бороди, вуси і шпички. Все то виложичаю по дуже приступній цїні.

Замовленя присилайте 8 днїв перед представленєм.

A. MALANCHUK 142чс26
143 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всї галицькі і буковинські повіти, міста, місточка і села до котрих гадають Москалї. Коли не маєте з дому надного листа, то в тій книжки довідаєтесь, що ся де з Вашої рідньої місцевости. Єсть ось цїлий ряд рисунків і описанє Русько-Української і Полиської в подїях, хто до служби при війску і хто загинув походить родом і з котрого повіту.

Єсть виложена є дуже велика і інтересна, вельми важна для кождого і в кождій хаті.

Ціна 50 цит. Позаписцені можуть присилати мони-ордер або стемпсами (канадійськими не приймаємо). Тому спішіть ся, коли хочете мати ту книжку, бо накляд дуже малий. Агентам значний опуст. Пишіть на адресу: 154чс—

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
161 E. 4th St., Dep. 3. New York, N. Y.

ЧУДО! ЧУДО!

За $3.25

СТ ДВІ МАШИНКИ

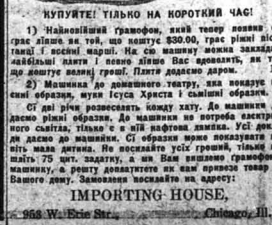

КУПУЙТЕ! ТІЛЬКО НА КОРОТКИЙ ЧАС!

1) **Найновійший грамофон, який тепер появив ся; грає лїпше як той, що коштує $30.00, грає рїжні пісні, танці, і сольні марші. Ні сам машину можна закладати найлїпшої плити і пісню лїпше Вас вдоволить, як той, що коштує великі гроші. Плити додасмо даром.** 1—

2) **Машинка до домашнього театру, яка покаже рїжні образки, муки Ісуса Христа і сьвітові образки.**

Сї дві річи розвеселять кождої хаты. До машинки додасмо рїжні образки. До машинки не потрібе електричного сьвітла, тілько є в ній нафтова лямпка. Усї докладні дасмо до машинки. Сї образки може показувати навіть мала дитина. Не посилаймо усїх грошій, тілько виплатить 75 цит. задатку, а як Вам вподобає грамофон і машинку, а рівнож дописатиме ви кам привезе товар до Вашого дому. Замовленя посилайте на адресу:

IMPORTING HOUSE,
968 W. Erie Str., Chicago, Ill.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. — піхота (інфантерія)
стр. — стрільці (егри)
у. — уланы
х. — драгони
а. — артилєрія (полева)
а. кн. — артилєрія кінна
а. гір. — артилєрія гірська
а. кр. — артилєрія кріпосна
г. — гавбиці (полеві)
г. т. — гавбиці тяжкі
пн. — піонірн
сап. — сапери
тр. — трен (достава амуніції і живности)
с. — санітети
а. — ландвер (піх. краєвої оборони)
у. л. — уланы ландвера
а. л. — артилєрія ландвера
г. л. — гавбиці ландвери
в. о. — загальне означено (ландштурм)
ж. — жандармерія
ск. ст. — скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 166

РАНЕНІ:

Куфальський Йосиф, 223 з. о.
Курач Дмитро, 20 л.
Курганський Володимир, 20 л.
Курилик Юрко, 41 п.
Кусяк Якім, 57 п.
Кушнір Лазар, 2 з. о.
Лавачик Іван, з. о.
Лазар Гавриле, 223 з. о.
Левицький Василь, 41 п.
Лекун Володислав, 41 п.
Лоік Дмитро, 223 з. о.
Лоза Андрій, 223 з. о.
Луцевський Петро, 41 п.
Людвар Мартин, 41 п.
Лукан Кость, 41 п.
Лютий Йосиф, 20 л.
Липинський Мартин, 41 п.
Маковей Іван, 95 п.
Маковійчук Кость, 41 п.
Максимко Яків, 58 п.
Малаща Ваврик, 15 п.
Мамчур Михайло, 223 з. о.
Мандрила Лев, 41 п.
Маринюк Ілія, 41 п.
Мартинюк Прокіп, 223 з. о.
Марушак Клим, 2 з. о.
Матуш Михайло, 41 п.
Мазур Михайло, 15 п.
Мехно Василь, 41 п.
Мельник Іван, 223 з. о.
Мельничук Евген, 95 п.
Мельничук Танас, 41 п.
Мец Петро, 41 п.
Мінійло Микола, 35 л.
Мітенко Олекса, 2 з. о.
Москалюк Антін, 41 п.
Мовчан Микита, 223 з. о.
Муха Войтех, 30 стр.
Мудрак Іван, 19 л.
Миронюк Стефан, 41 п.
Миронюк Юрко, 41 п.
Немчук Андрій, 223 з. о.
Никифорюк Стефан, 41 п.
Оленюк Петро, 41 п.
Остарчук Петро, 41 п.
Пахомій Микола, 41 п.
Пахомій Теодор, 41 п.
Пахурдин Іван, 30 п.
Пальчук Юрко, 41 п.
Палюк Іван, 15 п.
Пасканюк Фльоріян, 2 з. о.
Патраш Іван, 2 з. о.
Павелка Михайло, 2 з. о.
Павловський Антін, 30 п.
Пітушак Петро, 41 п.
Плеско Дмитро, 41 п.
Полик Микола, 95 п.
Попичан Василь, 41 п.
Попів Павло, 30 стр.
Подорожний Іван, 2 з. о.
Повенський Федор, 41 п.
Прокоп Лькю, 223 з. о.
Прокопчук Лазар, 41 п.
Пилипюк Самсон, 41 п.
Пивовар Антін, 223 з. о.
Пивовар Йосиф, 41 п.
Рак Іван, 223 з. о.
Равленюк Василь, 2 з. о.
Редька Данило, 15 п.
Ревера Дмитро, 2 з. о.
Ріпан Кость (Юрка), 30 стр.
Робушебка Олекса, 41 п.
Роковин Франко, 41 п.
Ромега Кость, 41 п.
Рудзік Петро, 41 п.
Рунтан Іван, 2 з. о., ж.
Сабій Іван, 41 п.
Сафтенко Василь, 41 п.
Сівчук Стефан, 2 з. о.
Сасін Танас, 2 з. о.
Савчук Семен, 2 з. о.
Сава Евген, 41 п.
Савіцький Франко, 41 п.
Семенчук Андрій, 2 з. о., ж.
Серафинович Семен, 2 з. о.
Сесерман Олекса, 223 з. о.
Скіпор Тома, 223 з. о.
Сливка Теодор, 41 п.
Слотар Іван, 41 п.
Словінський Йосиф, 2 з. о.
Смирка Дмитро, 6 л.
Собільський Іван, 57 п.
Софіян Самуїл, 223 з. о.
Сокальський Лев, 223 з. о.
Стах Станислав, 35 л.
Стербак Андрій, 57 п.
Столярчук Артемій, 41 п.
Стробель Юрко, 5 з. о. (з 22 з. о.)
Стронський Никола, 223 з. о.
Табарчан Юрко, 41 п.
Табор Семен, 20 л.
Тарнавський Іван, 223 з. о.
Тенжук Станислав, з. о.
Ткач Іван, 8 ж.
Ткачук Корнилій, 41 п.
Тимерчук Василь, 41 п.
Федюк Григорій, 41 п.
Федик Стефан, 223 з. о.
Фірчук Іван, 41 п.
Форсат Іван, 41 п.
Филипчук Никола, 41 п.
Хмара Іван, 41 п.
Хома Стефан, 41 п.
Цетуда Іван, 223 з. о.
Чайка Андрій, 57 п.
Чобанюк Юрко, 2 з. о.
Чобот Лазар, 41 п.
Чорний Антін, 41 п.
Чвель Іван, 95 п.
Шерер Василь, 41 п.
Шевчук Кароль, 223 з. о.
Шльома Теодор, 19 л.
Шубертович Антін, 95 п.
Шума Йосиф, 19 л.
Шур Андрій, 223 з. о.
Юрійчук Лькю, 41 п.
Яцко Антін, 41 п.
Яцко Никола, 15 п.
Якобяк Юрко, 41 п.
Яршак Антін, 223 з. о.
Яким Кость, 223 з. о.
Ярий Прокіп, 223 з. о.
Яворський Віктор, 41 п.

ПОЛОНЕНІ:

Байрак Никола (лякітн.), 95 п.
Дуб Теофіль (кад.), 95 п.
Адамарчук Йосиф, 35 л.
Бабяк Антін, 13 стр., ран. (у шпиталі в Росії)
Багера Михайло, 20 л.
Баляк Петро, 20 л.
Бандура Михайло, 20 л.
Бядельский Стефан, 13 стр., ран. (у шпиталі в Росії)
Білинський Іван, 41 п.
Білинський Павло, 20 л.
Боднак Йосиф, 13 стр., ран. (у шпиталі в Росії)
Воднарський Дмитро, 95 п.
Воднарчук Василь, 20 л.
Богуцький Михайло, 95 п.
Брилковський Казимир, 20 л.
Бучинський Дмитро, 35 л.
Варенина Федь, 95 п.
Василишин Дмитро, 20 л.
Вуйків Семен, 20 л.
Ганус Іван, 41 п.
Говорка Михайло, 35 л.
Грінка Йосиф, 41 п.
Гриценків Петро, 95 п.
Гляжа Петро, 20 л.
Грайпаровський Іван, 35 л.
Гродзінський Григорій, 20 л.
Грона Никола, 20 л.
Давидяк Василь, 20 л.
Демків Бартко, 20 л.
Довган Яким, 20 л.
Довгий Онуфер, 20 л.
Жирий Гнат, 20 л.
Зависляк Фльоріян, 95 п.
Іванків Дмитро, 4 у. (в Росії)
Кацма Михайло, 20 л.
Клован Михайло, 35 л.
Ключковський Теодор, 13 стр., ран. (у шпиталі в Росії)
Когут Іван, 19 л.
Корчинський Іван, 20 л.
Котковський Тадей, 95 п.
Ковбанюк Людвик, 20 л.
Кожушний Лькю, 20 л.
Крупницький Іван, 35 л.
Кричинко Мартин, 35 л.
Кузьбіцький Данило, 20 л.
Купин Дмитро, 35 л.
Кушляк Стефан, 35 л.
Нимачук Іван, 20 л.
Кишенюк Петро, 20 л.

(Дальше буде).

ПОЗІР!
Одинока школа механічних, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільний тратує зим. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15.до $30 як шофер. Наша школа дає компетентні курс, який тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Гарантуємо лайсенси.
КОШТ $15.00.
International School of Automobile Engineers, 88-111-147 E. 40th St., New York

DR. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)
Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, який відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досвіду у лічению недуг приватних мущин і женщин.
Лічить: затроене крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочового проводу, лишаї, висипки скірні, сверябчку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто; почтою не лічу.
Години приняти: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділі до 2-ої.

DR. RICHTER'S
Pain-Expeller
найуспішніший літ проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.
Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.
Не беріть пачок, які не мають нашого торговельної марки якора.
Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і вправ від фірми.
F. Ad. Richter & Co., 74-80 Washington St. NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
випосичає коричі на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

Освободжений по вісімлітнім терпіню.
Г. Г. фон Шлік, фабрикант сьвітового Болгарського Кровного Чаю, котрий в кождій части Злучених Держав остав в знокінних з тисячами недужих, твердить, що загально думають, що лиш брак апетиту і нестравність походять з неправильного функіонованя жолудка, однак наука знатоків доказали, що і найбільше недуг повстає наслідком неправильного діланя жолудка, сего важного органу. Тому, коли Ваш жолудок не є в порядку, легко може стати ся, що се відчуе цілий Ваш організм.
Коли терпите на рінні долегливости жолудка, нирок, селезінки, міхура і печінки, як також ревматизм, біль голови, брак апетиту, нестравність, запір, то васене є певною, щоби Ви уживали Болгарський Кровний Чай, сей знаменитий природний лік, який є дійсно так добрий, як і всі другі ліки.
Сими днями ми одержали власноручне письмо від нашого правника Гейза Надь, з Брюсселя, Па.: „Я Гейза Надь, з подякою повідомляю Вас, що через вісім літ я терпів на недугу нирок і жолудка. Уживав я всякі ліки, і вкінци пересьвідчив ся по дводненім уживу, що Болгарський Кровний Чай, показав ся найліпшим і невідчуваю тепер нїякого болю. Отже кождому, хто має подібну недугу радую, щоби придбав собі чимскорше сей лік, бо ви є найліпшим ліком".
Болгарський Кровний Чай є виробом з тринайцять різнородних природних часток, як цьвіти, зіля, листки, корінці, кори і др. болгарь, сей найздоровійший і найдовші літа проживший народ сьвіта, знають сей лік вже від сотків літ, і уживають його, як лік, який тисячи привернув здоровє.
Одну осінку, на 5 місяців тривочу, рядову пачку за $1.00 доставляю заміс.
Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Dr. A. Brown
ЛІКАР ДЕНТИСТ
45 E. 7th St., 1 floor, New York, N. Y.
(близько церкви св. Юрія)
Витягає зуби без болю. Всякі дентистичні роботи виконує солідно і дешево. Принимає також на сплати. Роботу гварантує. Урядує щодня до 9-ої год. вечером, а в неділю до 2-ої години пополудни.
Говорить по українськи. 154чс13

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ
ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!
написав Антоній Ів. Нагорницький.
Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. Де відограня потрібне всього 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цт., за 12 примірників $2.25.
Шліть замовленя враз з належитостю до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ
учить ся акушерії в нашій школі або в своїм домі. По укінченю дипльом. Лічить у спішню всякі слабости мущин, женщин і дітий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S, New York, N. Y.
Telephone: Stuyvesant 933.

R. J. Glick Агент осекурованнйний від огня.
Осіб находить ся — 39
в WILLIAM McCONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокрасного християнського лїкаря).
Се єдиний заведенє вже вже королівну сдану. Специяльно лічить тут застарілі жолудкові недуги, як також перестрашенє, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цїлковито вилічую з ревматизму, пухлини і рак лицяй і сімрі виякди. Ліки виробляють ся під доглядом Лікаря і з вибраних зїл привезених зі старого краю. Лїкар говорить по руськи.
Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-
Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

Важне!
ДЛЯ ВСІХ, ЩО МАЮТЬ ГРАМОФОНИ І ХОЧУТЬ ЧУТИ СПІВИ НАШИХ НАЙБІЛЬШИХ СПІВАКІВ, МУЗИКІВ І НАРОДНІ ПІСНІ.
КОНЦЕРТОВІ ПОДВІЙНІ РЕКОРДИ ПО $1.25, НА 10 ШТУК 2 ДАРОМ.
КОЛЯДИ І ЦЕРКОВНІ ХОРИ:
Бог Предвічний / Іже Хрутими
Небо і Земля / Новая Радість
Бог природи / Нині Адамє
Бог предвічний / Бог са раждас
Христос родив ся / Нова радість стала
Царю Небесний / Возбранной Воєводі
Темна нічка / Христос Воскрес
Молитва Андрія / Ой наступає чорна хмара
МОНОЛЬОГИ І КУПЛЄТИ:
Породом Ішина до Америки / Врамінч Івана в Америці
О, Куму, Куме / Сварка новади і цимнара
Дід рудий, баба руда / Ой здорова чорнобривка
Мацєк Французем / Хлоп у фотографа
Сцена проклятя / Жидівска шкярєтка
НАРОДНІ ХОРОВІ СПІВИ:
Ще не вмерла Україна / Сїм в походї.
Не пора / Ми Гайдамаки
Чорна хмара / Моя мила чорнобрива
Солоха / Удовиця
Василични / Ой, любив та кохав
Вилїтали орли / Віють вітри
Тай орив мужик / Ой ізза гори
Верховина / Ой ходила дівчинонька
Ой, не ходи Грицю / Не буду я женити ся
МАРШІ І ТАНЦІ
Всйске весєле / Реveце австрійцке,
Жидівска коломийка / Жидівский танець
Марш Соколів / Повертає Гуцулонька
Бери Петре, коломийка / Наще мене зачіпаєш
Козак І. / Козак ІІ.
Марсилєза / Марш соціялістів
Звертаємо увагу, що сї рекорди лише у нас можна отримати.
Гроші прошу висилати враз з замовленями.
НАТАЛЬОГИ ДАРОМ, 160 сторін обєму. 2—5
RUSKA KNYHARNIA, 850 Main St., Winnipeg, Man., Canada

Телефон: Sicley 4252.
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК В ШІКАГО
Василь Музика
ОТВОРИВ ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД під ч. 2231 Chicago Ave.
За дешеву ціну дає ся найліпшу обслугу на похоронах хрестинах і весілях.
„Свій до свого" най буде нашим прикликом.

ЖИВНІСТЬ
в кождій з українських домівок в Америці. Вона дає кождій господині можність приготовити смачні обіди і вечері, коляди і всякі страви в короткім часї і дешевим коштом. Вона дає ще більше, як 300 рецептів, а між ними дуже добрі, легкі і дешеві способи варки, обої страви з рибами. ЦІНА ЇЇ ЛИШЕ З ВИРОКУ СЛАВНОГО К-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 25 цт.
Відсилаю за ті гроші одинокий в світі, звичайний 2-центовий маркі на відповідь.
1252—640 11
MIKE FEDIW,
47 Ridge St.,
Hastings upon Hudson, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!
Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?
Старайте ся пізнать та пічить складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої.
Сей банк є один з найстарших і найпевнійших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають си гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.
Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лїнії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.
German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Од. Бучак, уряди. банку.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!
Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.
ЛЇЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЯКІ НАСЛІДКИ ТАЇНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д.
Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропозицину при помочи спеціяліста з Відня.
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довіреним свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.
На відповідь залучіть почт. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17. а 18 ул.)
NEW YORK CITY.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

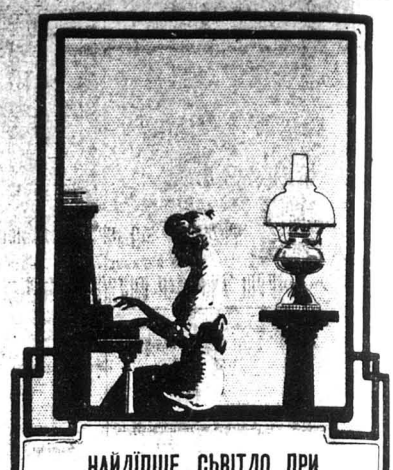
НАЙЛІПШЕ СЬВІТЛО ПРИ НАЙМЕНЬШИХ ВИДАТКАХ.
КОЛИ Ви купуєте лямпу не вибирайте жадної підлої якости. Ви потребуєте доброї, тривалої лямпи яка далаб Вам правдиву прислугу і могла вдоволити Ваш справедливий осуд.
Rayo лямпа є о дуже простій конструкції — однак притім густовна. Не дає вона богато роботи при чищеню, запалює ся подібно як газ. Без здїймання умбри чи шкла.
Rayo лямпа дає так висону і широку полумінь, що можна при ній читати цїлий вечір не чуючи умученя в очах. Тому вона є далеко ужиточнїйша як газ чи електрика.
Запитайте Вашого сторника про Rayo лямпу. Тоді можете осудити як доконалою справді Rayo лямпа є. Не видавайте гроший на підло збудовані виставні лямпи, коли за сї гроші дістанете найлїпшу яка є лише в продажи.
STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY
Rayo Lamps

Читайте руські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїні 7 цнт. штука.